

15 SEPTEMBER 2013 – VIERENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

EXODUS 32, 7-11.13-14

In die dagen sprak de Heer tot Mozes:

„Ga nu naar beneden, want het volk dat ge uit Egypte hebt geleid, is tot zonde vervallen. Zij zijn nu al afgeweken van de weg die Ik hun had voorgeschreven; ze hebben een stierenbeeld gemaakt, ze buigen zich daarvoor neer, ze dragen er offers voor op en schreeuwen: ‘Israël, dit is de god die u uit Egypte heeft geleid.’”

Ook sprak de Heer tot Mozes: „Ik zie nu hoe halsstarrig dit volk is. Laat Mij begaan; dan kan Ik hen in mijn brandende toorn vernietigen. Maar van u zal Ik een groot volk maken.”

Mozes trachtte de Heer, zijn God, gunstig te stemmen en vroeg: „Waarom, Heer, uw toorn laten woe-den tegen het volk dat Gij met grote kracht en sterke hand uit Egypte hebt geleid? Denk aan uw dienaren Abraham, Isaäk en Israël, aan wie Gij onder ede beloofd hebt: ‘Ik zal uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel, en heel het land waarover Ik heb gesproken, zal Ik uw nakomelingen voor altijd in bezit geven. Het zal voor eeuwig hun erfdeel zijn.’”

Toen zag de Heer af van het onheil waarmee Hij zijn volk had bedreigd.

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN TIMOTEUS 1, 12-17

Dierbare,

Ik zeg dank aan Hem die mij sterkt, aan Christus Jezus onze Heer, dat Hij mij zijn vertrouwen heeft geschonken door mij in zijn dienst te nemen, hoewel ik eertijds een godslasteraar was, een vervolger en geweldenaar. Maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik, nog ongelovig, handelde in onwetendheid. En ik werd in rijke overvloed de genade van onze Heer deelachtig en daarmee het geloof en de liefde die in Christus Jezus zijn.

Dit woord is betrouwbaar en volkomen geloofwaardig: „Christus Jezus is in de wereld gekomen om zondaars te redden.” En de eerste van hen ben ik. Daarom juist is mij barmhartigheid bewezen: Jezus Christus wilde heel zijn lankmoedigheid bewijzen, aan mij als eerste, als een model voor allen die in de toekomst op Hem zouden vertrouwen en eeuwig leven winnen.

Aan de Koning der eeuwen, aan de onvergankelijke, onzichtbare, enige God zij eer en roem in de eeuwen der eeuwen!

Amen.

EVANGELIE

LUCAS 15, 1-32

In die tijd kwamen tollenaars en zondaars van allerlei slag bij Jezus om naar Hem te luisteren. De Fari-zeëen en de Schriftgeleerden morden daarover en zeiden: „Die man ontvangt zondaars en eet met hen.” Jezus hield hun deze gelijkenis voor:

„Wanneer iemand onder u honderd schapen heeft en er één verliest, laat hij dan niet de negennegen-tig in de wildernis achter om op zoek te gaan naar het verlorene totdat hij het vindt? En als hij het vindt, legt hij het vol vreugde op zijn schouders en hij gaat naar huis, roept zijn vrienden en burens bij elkaar en zegt hun: ‘Deelt in mijn vreugde, want mijn schaap dat verloren was geraakt heb ik gevonden.’ Ik zeg u: zo zal er in de hemel meer vreugde zijn over één zondaar die zich bekeert, dan over negennegentig rechtvaardigen die geen bekering nodig hebben.”

„Of welke vrouw die tien zilverstukken bezit en er één verliest, steekt niet een lamp aan, veegt niet het huis en zoekt niet zorgvuldig totdat ze het vindt? En als ze het gevonden heeft, roept ze haar vriendin-nen en buurvrouwen bij elkaar en zegt: ‘Deelt in mijn vreugde, want het zilverstuk dat ik had verloren, heb ik gevonden.’ Zo, zeg Ik u, is er vreugde bij de engelen van God over één zondaar die zich bekeert.”

Hij sprak: „Een man had twee zonen. Nu zei de jongste van hen tot zijn vader: ‘Vader, geef mij het deel van het bezit waarop ik recht heb.’ En de vader verdeelde zijn vermogen onder hen. Niet lang daarna pak-te de jongste alles bij elkaar en vertrok naar een ver land. Daar verkastte hij zijn bezit in een losbandig leven. Toen hij alles opgemaakt had, kwam er een verschrikkelijke hongersnood over dat land en hij begon gebrek te lijden. Nu ging hij in dienst bij een der inwoners van dat land, die hem het veld instuurde om varkens te hoeden. En al had hij graag zijn buik willen vullen met de schillen die de varkens aten, nie-mand gaf ze hem. Toen kwam hij tot nadenken en zei: ‘Hoeveel dagloners van mijn vader hebben eten in overvloed, en ik verga hier van honger. Ik ga weer naar mijn vader en ik zal hem zeggen: ‘Vader, ik heb misdaan tegen de hemel en tegen u; ik ben niet meer waard uw zoon te heten, maar neem mij aan als een van uw dagloners.’” Hij ging dus op weg naar zijn vader.”

„Zijn vader zag hem al in de verte aankomen en hij werd door medelijden bewogen; hij snelde op hem toe, viel hem om de hals en kuste hem hartelijk. Maar de zoon zei tot hem: ‘Vader, ik heb misdaan tegen de hemel en tegen u; ik ben niet meer waard uw zoon te heten.’ Doch de vader gelastte zijn knechten: ‘Haalt vlug het mooiste kleed en trekt het hem aan, steekt hem een ring aan zijn vinger en trekt hem sandalen aan. Haalt het gemeste kalf en slacht het; laten we eten en feestvieren, want deze zoon van mij was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is teruggevonden.’ Ze begonnen dus feest te vieren.”

„Intussen was zijn oudste zoon op het land. Toen hij echter terugkeerde en het huis naderde, hoorde hij muziek en dans. Hij riep een van de knechten en vroeg wat dat te betekenen had. Deze antwoordde: ‘Uw broer is thuisgekomen en uw vader heft het gemeste kalf laten slachten, omdat hij hem gezond en wel heeft teruggekregen.’ Maar de oudste zoon werd kwaad en wilde niet naar binnen. Toen zijn vader naar buiten kwam en bij hem aandrang, gaf hij zijn vader ten antwoord: ‘Al zoveel jaren dien ik u en nooit heb ik uw geboden overtreden; toch hebt gij mij nooit een bokje gegeven om eens met mijn vrienden feest te vieren. En nu die zoon van u is teruggekomen die uw vermogen heeft verbrast met slechte vrouwen, hebt ge voor hem het gemeste kalf laten slachten.’ Toen antwoordde de vader: ‘Jongen, jij bent altijd bij me en alles van mij is ook van jou. Maar er moet feest en vrolijkheid zijn, omdat die broer van je dood was en levend is geworden, verloren was en is teruggevonden.’”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting

's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

Aangewezen op Gods genade

DE DRIE LEZINGEN van deze zondag vertonen een mooie samenhang. De lezing uit het boek Exodus gaat over geloofsafval: Mozes is al zo lang afwezig — hij vertoef op de berg, voor het Aanschijn van GOD — en het volk verliest zijn vertrouwen en verlangt naar zekerheid. Wat biedt meer zekerheid dan een religie van de manipulatie? Zo'n religie is de Kanaänitische religie: de rituelen en de symboolhandelingen geven het gevoel dat men het onzekere leven in handen kan houden en dat men de dingen kan sturen. Dat is vaak ook de functie van een religie: handelingen stellen die de goede afloop voor onszelf (en de kwade afloop voor een ander) moeten bewerkstelligen.

De religie van Kanaän draait rond vruchtbaarheid en seksualiteit, rond potentie en macht. En wat kan die aspecten beter oproepen dan de beel-tenis van een jonge stier? We kennen inderdaad afbeeldingen van de Ka-naänitische god Baäl die boven op een stier staat en in zijn hand de bliksem vasthoudt. Een machtige god. Het volk in de woestijn vraagt aan Aäron om zo'n stierenbeeld te maken, als drager van JHWH. Het is een fatale stap, waarin de godsdienst van de vrijheid wordt verwisseld voor de religie van de afhankelijkheid. Dat is voor GOD een grens te ver. Dankzij de vrijmoe-digheid van Mozes wordt GOD ervan weerhouden het volk te verdelgen. De godsdienst van Mozes is er niet een van slaafse afhankelijkheid, gebaseerd op angst en verlangen naar zekerheid, maar is gebaseerd op een vrijheid van geest en openheid van hart.

In de tweede lezing is er ook iemand die het verlangen naar zekerheid en de behoefte aan permanente zelfbevestiging heeft opgegeven. Die ie-mand is Paulus. Ooit was hij een 'geweldenaar', iemand die zijn overtui-ging met geweld aan anderen wilde opleggen. Maar dan heeft Jezus zich aan hem geopenbaard met de vraag: „Paulus, waarom vervolg je Mij?” En toen begon Paulus zich te realiseren dat hij zich met zijn fanatieke gods-dienstige ijver verstrikt had in de zonde. En Jezus kon hem, zondaar, het perspectief openen op 'een godsdienst van vertrouwen' in plaats van een 'godsdienst van argwaan'. Het woord 'vertrouwen' komt tweemaal voor in de lezing en heeft een centrale betekenis daarin.

Mozes trad in het krijt voor de 'religieuze zondaars'. Paulus ontdek-te zichzelf als een godsdienstige fanatiekeling, als ware zondaar. En Jezus? Over Jezus horen we aan het begin van de evangelielezing zeggen dat Hij omgang heeft met tollenaars en zondaars van allerlei slag en dat Hij zelfs met hen aan tafel gaat. Want Hij is niet gekomen om de rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.

De lezing uit het Lucasevangelie is lang, heel hoofdstuk 15. Maar het zou ideaal zijn als men in een ruimhartig gebaar zou besluiten deze ook in zijn geheel te laten klinken. Waarom zou men een van de mooiste hoofd-stukken uit het evangelie aan de mensen willen onthouden? De tekst be-staat uit een inleiding en drie delen of drie gelijkenissen. In de eerste ge-lijkenis gaat het over een herder die zijn 99 schapen achterlaat om het éne dat verloren is te zoeken. De tweede gelijkenis gaat over een vrouw die tien drachmen in haar bezit heeft, dat is het equivalent van het loon van onge-veer tien werkdagen. Dat is dus niet heel veel en vrouwen die geen man (meer) hadden, behoorden tot de kwetsbare groepen. Wanneer ze een van haar drachmen („zilverstukken”, zegt het lectionarium) kwijt is, gaat ze dus naarstig op zoek naar het verlorene. In de eerste twee gelijkenissen komt het woord 'vreugde' vijf keer voor. Het teruggevonden schaap en de hervonden drachme laten iets aanvoelen van de vreugde in de hemel wan-neer één zondaar tot inkeer en ommekeer komt.

De derde gelijkenis behandelt hetzelfde thema en is de meest ontroe-rende. Het bestaat uit drie delen: het eerste deel beschrijft de onafhanke-lijkheidsdrift van de jongste zoon, die zomaar zijn erfdeel van zijn vader opeist en de wijde wereld intrekt, de vrijheid en het geluk tegemoet. Pas wanneer de losbandige jongen in een diepe crisis duikelt, komt hij tot in-zicht en tot inkeer. Het tweede deel beschrijft het gedrag van de vader en de ontmoeting van vader en zoon. De vader heeft zijn zoon nooit opgegeven. Hij laat zich niet leiden door wrok of zogenaamde rechtvaardige principes, maar door een onvoorwaardelijke liefde voor zijn zoon. Dat bleek reeds uit het feit dat hij zijn zoon had laten gaan. Het derde deel beschrijft de con-frontatie tussen de oudste zoon en de nieuwe situatie, nu de jongste zoon is thuis gekomen. De oudste zoon blijkt vast te zitten in zijn scrupuleuze rechtvaardigheidsgevoelens. Hij die het nog nooit aangedurfd heeft om echt te leven en nooit eens een feestje organiseerde, hij blijft buiten staan en is niet in staat deel te nemen aan het feest. Echt zonde.

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 16 september: Eerste Brief aan Timoteüs 2, 1-8 en Lucas 7, 1-10 • Dinsdag 17 septem-ber: Eerste Brief aan Timoteüs 3, 1-13 en Lucas 7, 11-17 • Woens-dag 18 september: Eerste Brief aan Timoteüs 3, 14-16 en Lucas 7, 31-35 • Donderdag 19 september: Eerste Brief aan Timoteüs 4, 12-16 en Lucas 7, 36-50 • Vrijdag 20 september: Eerste Brief

aan Timoteüs 6, 2c-12 en Lucas 8, 1-3 • Zaterdag 21 september: Brief aan de Efesiërs 4, 1-7.11-13 en Matteüs 9, 9-13 • Zondag 22 september (Vijfentwintigste zondag door het jaar) Amos 8, 4-7 – Eerste brief aan Timoteüs 2, 1-8 – Lucas 16, 1-13. EUCHARISTIE OP RADIO | 15 september, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de parochie Sint-Hilonius (Sint-Tillo) in Izegem.

EUCHARISTIE OP TV | 15 september, 10 uur, VRT één: vanuit de parochie Onze-Lieve-Vrouw in de abdij in Vlierbeek. Het ver-enigde parochiekoor Adagio zingt onder leiding van Rudi Tho-massen. Paul van Hooff bespeelt het Picardorgel, Odette Meyers speelt blokfluit.